

Dijitale Karşı Analog

*“Ben bir uzunçalarım. Ho-
parlörlerden dökülen se-
sim, sizin o çok sevdiğiniz
CD’lerden bin kat üstün.
Ama artık unutuldum, bir
kenara atılıp tozlanmaya
bırakıldım. Bir gün çocuk-
larınız beni gördüğü za-
man tanır mı, kim oldu-
ğumu bilirler mi dersiniz?”*

TEKNOLOJİYE karşı, düş-
manca bir yaklaşım gibi geli-
yor değil mi? Oysa 1982 yı-
lında Sony ve Philips tarafından "da-
ima mükemmel ses" sloganıyla
piyasa sürüldüklerin-
den bu yana,
birşey-

leri öldürdükleri, yok ettikleri gerek-
gesiyle eleştiriliyor CD’ler. Tenkitçi-
ler arasında müzik dünyasından ünlü
isimler de var. Caz piyanisti Keith
Jarrett, CD’leri ifadeyi kaybettirmekle
suçluyor. Rock yıldızı Neil Yo-
ung’a göre dijital, bir felaket. Beyne,
kalbe ve duygulara yönelik bir haka-
ret.

Son zamanlarda CD’lerin oldukça
geliştirildiği inkâr edilemez kuşku-
suz. Hatta bazıları hayli iyi. Ne var ki
uzunçaları yağleyen altın kulakla-
rın sayısı da hiç az değil. Onlara göre
uzunçalar kesinlikle daha müzikal;
oysa CD, müziğin ruhuna saldırıyor,
duygusal bağlamını yok ediyor. Mü-
ziği saklamamızı sağlıyor, ama nasıl?
Formaldehitin kurbağayı saklamaya
yaraması gibi. Birşeyi öldürdükten
sonra saklamanın ne anlamı varsa!?

Aslında uzunçalar, aynı anda iki
aynı tarz ürünü pazarlamak istemeyen
plak endüstrisinin suikastine kurban
gitmişti. Ama artık dünyamıza dö-
nüş vakti gelmiş olmalı ki,
kendisini sevenler tarafın-
dan mezarından çıkarı-
lıyor. Yaklaşık 15
şirket önümüz-
deki 2 yıl bo-
y u n c a
uzunçalar
ürete-
cek.
Pi-

yasaya sürecekleri ürünler arasında
Verve’nin caz arşivi de var.

Dijitalseverler bu çabaları, yersiz
bir nostalji arayışı olarak nitelendirir-
yor. *Audio Critic*’in editörü Peter Ac-
zel’e göre, "bunlar boşa çırpınışlar.
Hiçbir anlamı yok, çünkü analog
devri kapandı". Ne var ki CD’lerin
gerçekten mükemmel ses vermek
için yetersiz, ilkel bir düzenle (16 bit,
44.1K) üretilmekte olduğunu ve en-
düstrinin yeni bir arayış içinde oldu-
ğunu da inkâr edemiyorlar. İkili dü-
zende "sözcük uzunluğu" 16 bittir,
CD ise ses basıncının yalnızca 65 536
düzeyini saptayabiliyor. Oysa insan
kulağının duyarlığı, bu değerlerin hayli
üzerinde. Dijital sürecin, alçak dü-
zeyli ses dalgalarını pürüzsüz bir şe-
kilde yakalama konusundaki yeter-
sizliği de cabası.

Dijitalin yetersiz yönlerini telafi
etmek için birçok mühendis, kayıt sı-
rasında analog sistem kullanılmadan
yana. Dijital standartlarında bir
aşama kaydedilmediği sürece analog,
vazgeçilmezliğini koruyacak gibi gö-
rünüyor.

Aslında çok iyi bir ses donanımı
kullanılacak olursa, uzunçaların da,
CD’nin de kusurları oldukça azalıyor.
Örneğin iyi sabitlenmiş, üstün bir
sette, uzunçaların rezonansa gelmesi
gibi bir sorun kalmıyor. Böylesi bir
sette CD’nin verdiği ses de normal-
den çok üstün kuşkusuz. Öyle ki
uzun süre dinledikten sonra kulağa
gelen sesin CD’ye mi yoksa uzun-
çalara mı ait olduğu pek anlaşılmıyor.

Yine de CD’nin her bakımdan
maktul hale getirilmesi için öyle çok
şey gerekiyor ki, birçok kişi uzun-
çaların saltanatını desteklemeyi
tercih ediyor. Çünkü uzunçaların
ses kalitesini düşürmek, CD’nin-
kini artırmaktan çok daha zor.

*“Olumsuz yönlerini bertaraf
ederek dijitalin sağladığı ber-
raklığı kazandırabilirsiniz ba-
na, ne âlâ. O zaman benim
için harcadığınız paranın tek
kuruşuna acımazsınız.”*